

alaprājz

A szép bor jele

Határvonal

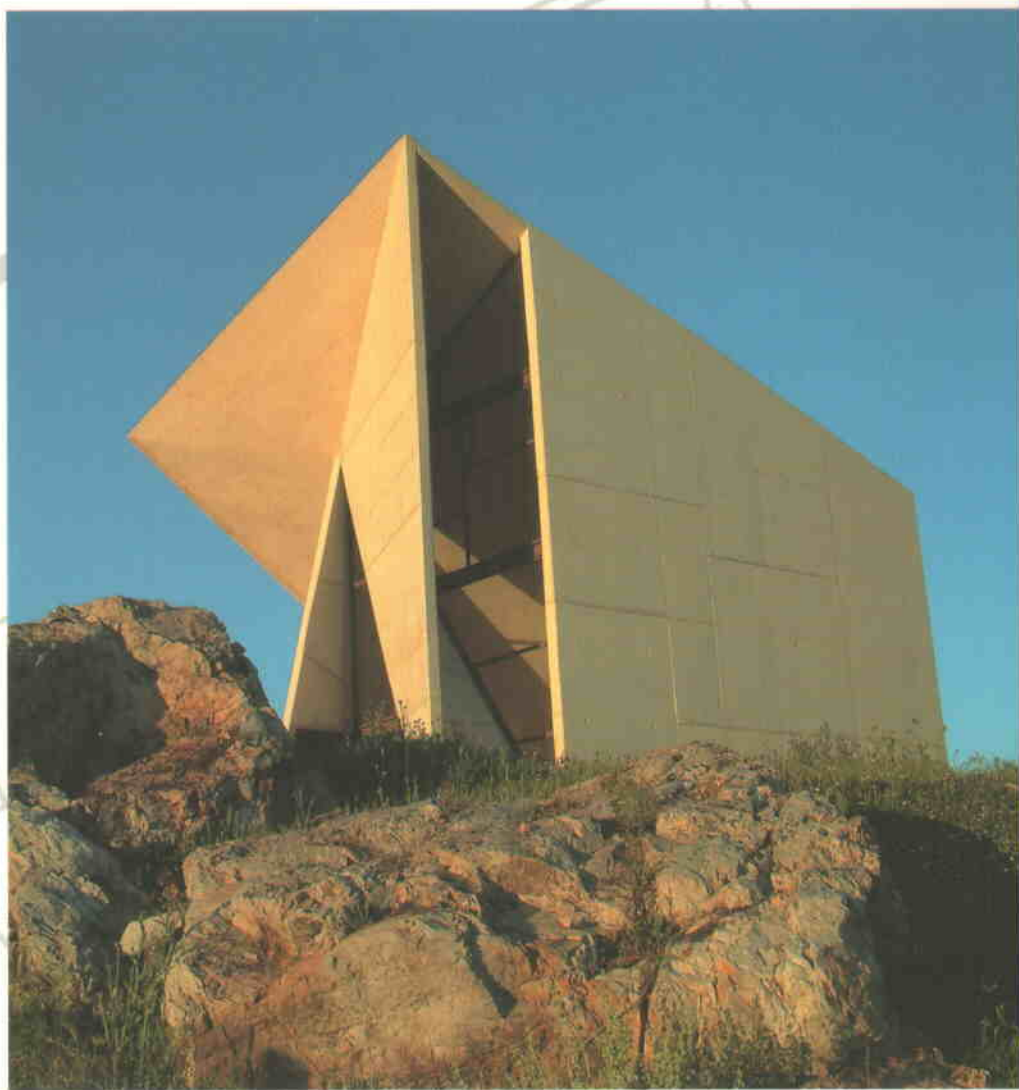
Térbeli síkok

Téma: falazat

Kőház Kolozsváron

A nyers szép

Egy léptékváltás lehetséges
következményeiről

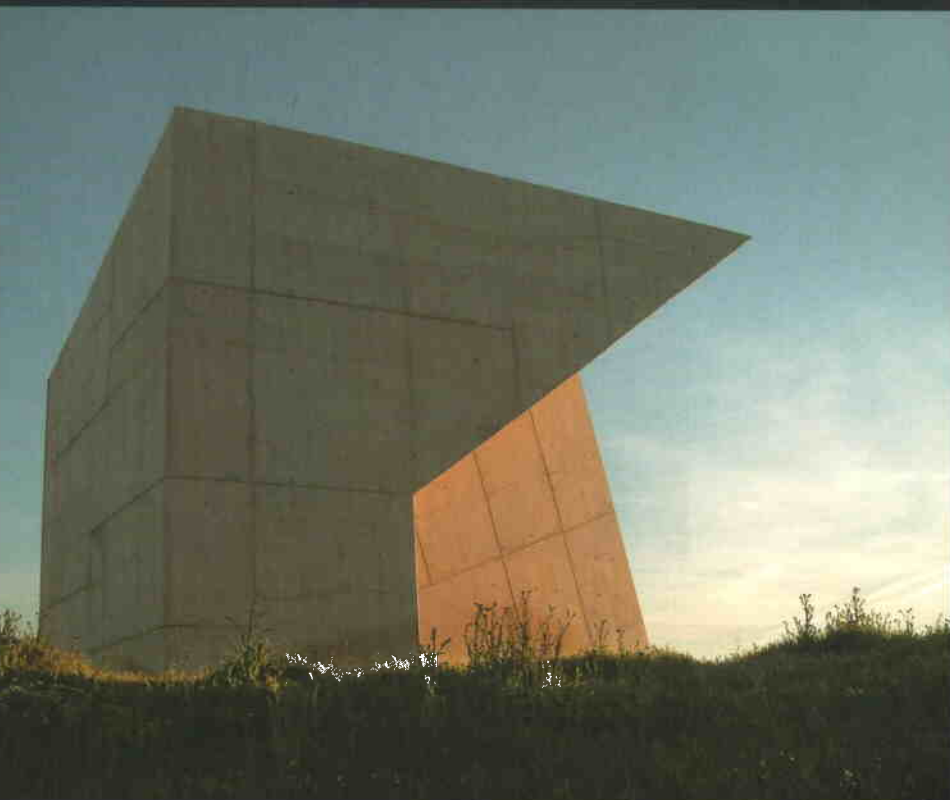
5

11. évfolyam
2004. július–augusztus
Ára: 745 Ft
HU ISSN 1417-6939

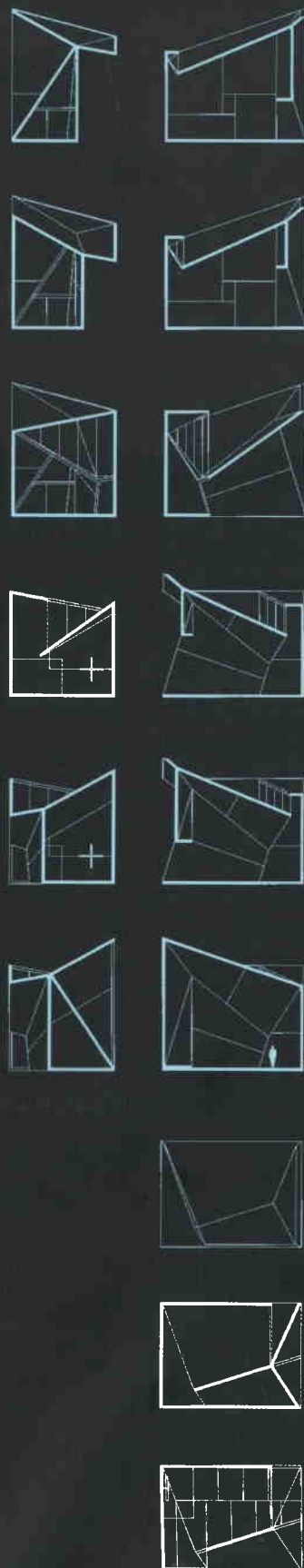

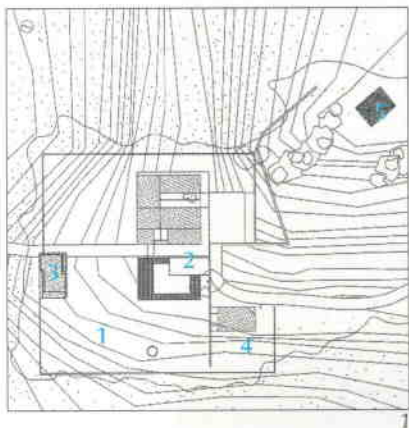
Térbeli síkok

Kápolna Valleacerónban, Spanyolország

„És velük összefonódva, érthetővé és végtelenül egyszerűvé téve az utat Andrej elgondolásától megtestesülésükig, a láthatóval együtt lüktet a természet ezerféle hangja és muzsikája. Azok a hangok, amelyeket Andrej a benne támadt nemes és sugárzó képek születésének perceiben hallott.”
(Koncsalovszkij–Tarkovszkij: Az ikonfestő. Andrej Rubljov)

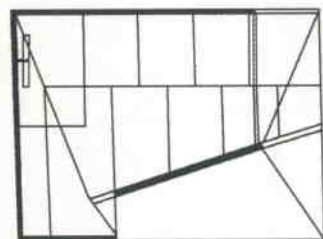
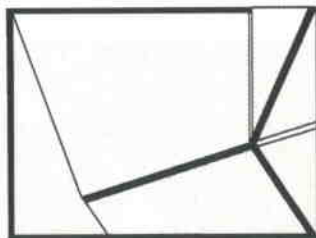
1. Kerített udvari gazdasági központ
2. Szállásépület
3. Vadászpavilon
4. Vendégház
5. Kápolna

Vukosavljev Zorán PhD

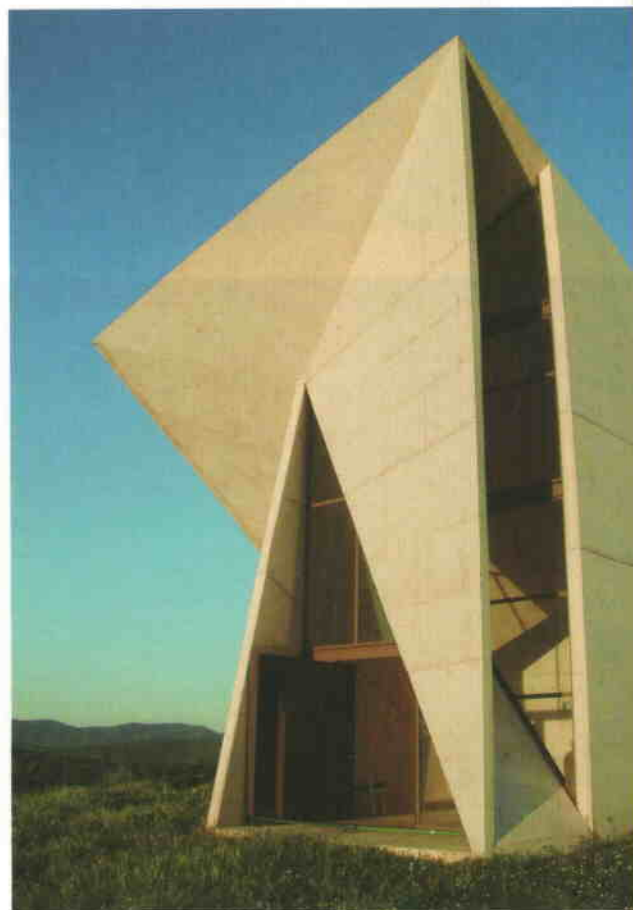
Töredékek

Madridtól 200 km-re délre, az Ibéria közepét uráló, hatalmas fennsíkot felszakító alacsonyabb-magasabb hegyvonulatok között rurális hangulatú kisvárosok húzódnak meg. A hegyoldalakra felkapaszkodó települések körül a völgyekben és a magaslatokon gazdaságok épületcsoportjait olajfaligetek és parafaültetvények keretezik. A táj tektonikussága erős, meglepő változatosságot hordoz. A tavaszi eső áztatta földterületek üde zöldjét sziklás domboldalak szabdalják fel. A megművelt területeken bár még tompán, azonban már ismerősen ég a téglavörös föld terrakotta színe – s nyárra a most zöld fű is idomul majd a színharmóniához felperzselt, napszítta felületeivel. A dombok közt kanyargó keskeny út parafatölgyek mellett halad, tanyák maradnak el. A birtokhatárt jelző kerítésen túl erdőbe vész, csak a lombok néhol ritkuló megnyitásai adnak tájékozódási lehetőséget. Az elhaló ritmusú feltáruló képek sorozatában különös tárgyi elem vegyül a természeti környezetbe: a hegyháton tört felületű „sziklatömb” tűnik fel – a táj tektonikusságához alkalmazkodó töredezettséggel, de mélyen érezhető bizonyossággal emberi kéz formálta elemként bővítve a formavilágot.

A sűrűből a hegygerincre hirtelen kikanyarodó út kopár élen vezet tovább, s a gazdaságközpont előtt kisebb platót formál. Az épületegyüttest a természeti környezetbe erőteljesen belemetsző, embermagas fehér vakolt fal keretezi. A szállásépület, vendégház és vadászpavilon kortárs spanyol építészetre jellemző modern kubusai világítanak a környező sűrű erdő zöld staffá-

2

3

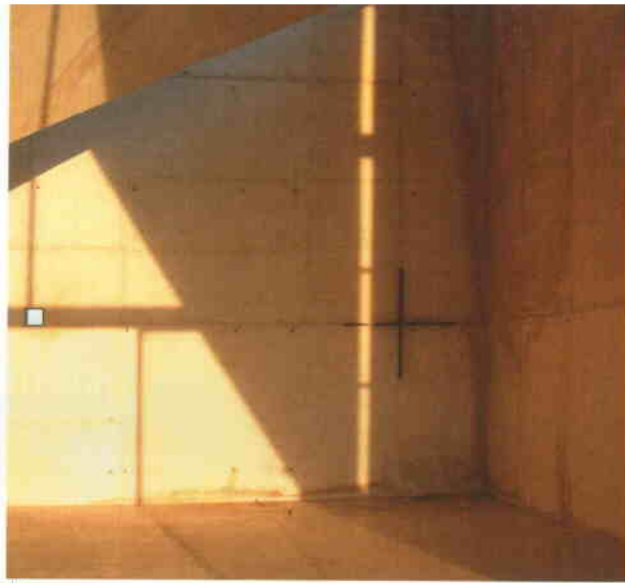
4

Építészek: Sol Madridejos és
Juan Carlo Sancho Osinaga

Fotó: Vukoszávlyev Zorán

1. A keleti végfal
a lemenő nap
sugaraival

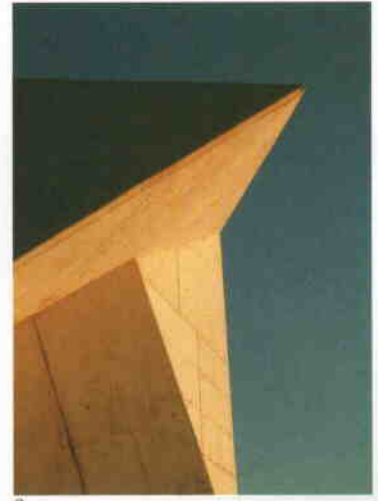
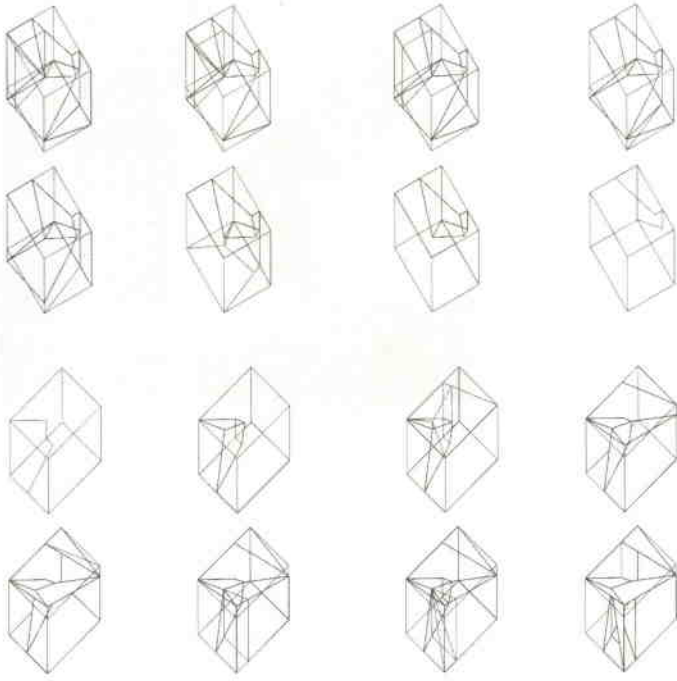
2. Meditatív
erejű tájkép –
a nagyméretű
nyugati üvegfelület
a szakrális tér
részévé teszi
a környezetet

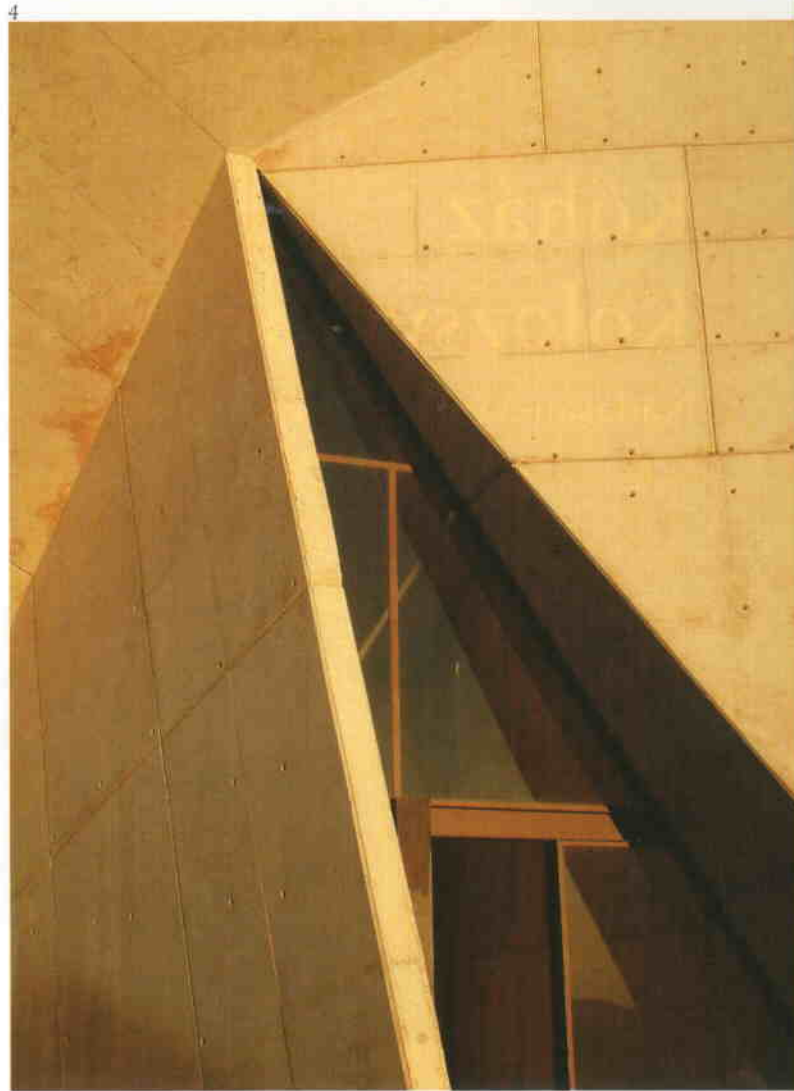
zsa előtt. A kerített gazdaság falain kívül kőből rakott kerek kút-padka. A településektől messze, a hegyvonulatok közt eldugott épített tájelemeknek meditatív hatása van. A plató fölött enyhén kapaszkodó gyalogösvény végén áll a kutatva felfedezett test.

Folding

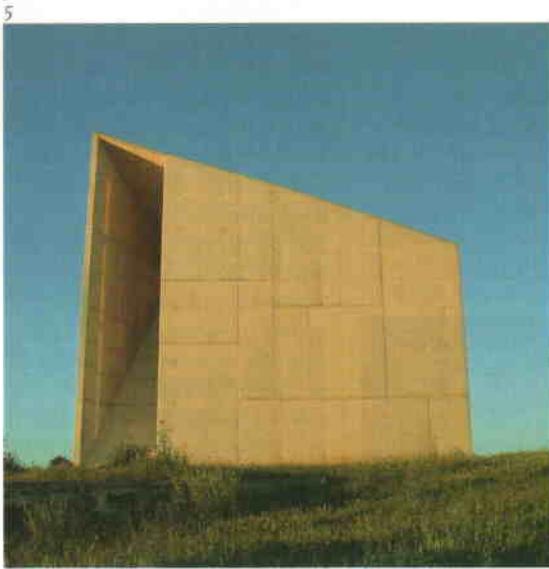
A hanyatló nap sugarai vízszintes síkot alkotnak. A planimetrikus hatás szokatlan feltárást ad a kápolnának. A mély természeti csendben magányosan állnak a hegygerincen a fűből kinövő sziklatömbök. Az építmény nyers törtféhérrel teremt kapcsolatot a kövekkel. A letaglózó perspektívával feltároló környező hegyvonulatok plasztikus síkjai, a gerinccsipkék és sziklafelületek közé cikkantó fény által alkotott mély vetett árnyékok tektonikus felület-képet alkotnak. A kápolna a síkok erőteljességét, magabiztosságát vetíti tovább. A kis, néhány személyesre tervezett szakrális teret felületek metsződéseiből létrehozott, tektonikus burokkal ölelik körbe az építményeket. Az érzékeny térformálás különös struktúrát hoz létre. A belsőt lehatároló síkok szoborszerű képződményt alkotnak. A vetületek és áthajtások térszerű rendje gyémántmetszésszerű „homlokzatot” képez a megközelítés felől. A rézsúsen csapott tető és oldalsíkok tölcészerűen szűkítik a térbelsőt a keleti végfal felé, ahol a test töredezettsége megszűnik, s szabályos kubus alakot. A felületek hasadéka it függőleges üvegsíkok telítik – nagyméretű megnyitást képezve a tömeg nyugati oldalán. Az épületbelső rézsús mennyezeti síkja mögé rejtett, laterális megvilágítás pedig – mely a külsőben nem érzékelhető – meglepő

3

4

5

3. Síkok foldingja
 4. Hasítékok, áthajtások
 5. Emberi kéz formálta tájélem

fényreflexiókat eredményez. A felületsíkok nemes irányított-ságát a napsugarak finom plasztikussággal telítik. A test kristályosan szétpattogzott képet mutat, mint egy fejtésből kiemelt durván megmunkált kődarab. Érzékelésünk tárgyához közelebb érve tűnnek fel az anyagában színezett nyersbeton felület finom technicitású illesztései. Ezek gondosan tervezett rajzolata adja meg a keleti végfalba il-

lesztett négyzetes ablak helyét, melyen a lemenő nap vízszintesen tűző sugarai az épületen áthaladva lépnek ki.

Ikon

A síkok foldingja háromdimenziós alakot ölt, szoborszerű formát hoz létre. Tárgyszerű képződményt, mélyen rejtett logikával szerkesztettet. Elsőként ható esetlegessége mögött érezhető erővel van jelen az alkotás tiszta

logikája. A metszet-sorozatokban végigvitt fejlesztés, a térbeli elemként kezelt határoló felületekkel képzett plasztikai szándék, az eszköztár következetes minimalizmusa.

A Sol Madrideo és Juan Carlo Sancho Osinaga alkotta építészpáros érzékenyen formálja a teret. A képzési mód egyszerre dramatikusan és meditatív. A bejáratnál a kápolna tömege felnövekszik, már szinte monumentá-

lis, a részletek gazdagabbak, a síkok metsződései bonyolult térbeli rendhez igazodnak. A térbeli irányított-sága a keleti végfal felé lehalkítja a dinamikát, nyugalmat sugároz. A lecsendesedett oldalon az egyenlő szárú kereszt is nivellál, a könnyed egyensúlyt képezi le. Valami belső egyensúlyt, amit a feltárló táji látvány mindensége és a lélek egyedüllete között találhat meg az ember.